

Regionų komiteto NUOMONĖ dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos direktyva) ir dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui – Teminė jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategija

(2006/C 206/02)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, nustatančią Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos direktyva) COM(2005) 505 final ir į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui - Teminė jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategija COM(2005) 504 final;

atsižvelgdamas į 2005 m. lapkričio 29 d. Europos Sąjungos Tarybos sprendimą konsultuotis su juo šiuo klausimu vadovaujantis Europos bendrijos sutarties 265 straipsnio 1 dalimi ir 175 straipsnio 1 dalimi;

atsižvelgdamas į 2005 m. balandžio 12 d. Biuro sprendimą pavesti Tvarios plėtros komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 12 d. nuomonę savo iniciatyva dėl ES jūrų politikos: darnus vystymasis – iššūkis vietos ir regionų valdžios institucijoms CdR 84/2005 fin;

atsižvelgdamas į savo 2003 m. balandžio 9 d. nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui *Jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategijos link* (COM(2002) 539 final) – CdR 24/2003 fin⁽¹⁾;

atsižvelgdamas į savo 2001 m. birželio 31 d. nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos šeštosios Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programos „Aplinka 2010: mūsų ateitis – mūsų pasirinkimas“ – Šeštoji aplinkosaugos veiksmų programa ir Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, nustatančio Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą 2001–2010 m. (COM(2001) 31 final – 2001/0029 (COD)) – CdR 36/2001 fin⁽²⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 317/2005 rev. 1), kurį Tvarios plėtros komisija priėmė 2006 m. vasario 27 d. (pranešėjas **Michael Cohen**, Kalkaros meras (MT/ESP));

64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. balandžio 26–27 d. (balandžio 26 d. posėdis), priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto nuomonė

skatinama tausiai naudotis jūromis ir išsaugoti jūrų ekosistemas;

Regionų komitetas

1.1 **apgailestauja**, kad per pastaruosius metus pastebimai sumenko jūrų aplinka ir jos palaikomos ekosistemos, nes žmogaus įsikišimas ir pernelyg didelis išteklių naudojimas pridarė daug žalos mūsų jūrų aplinkos būklei;

1.2 **pastebi**, kad Šeštojoje aplinkosaugos veiksmų programoje Europos Komisija raginama parengti teminę jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategiją, kuria būtų aiškiai siekiama ir

1.3 **laukia** 2006 m. pirmoje pusėje numatyto naujosios ES jūrų politikos vystymuisi skirtos žaliosios knygos pristatymo, kurioje turėtų būti atsižvelgiama į ekonominę, socialinę ir aplinkos apsaugos jūrų aspekto svarbą;

1.4 **pažymi**, kad strategija yra teigiamas ir sveikintinas žingsnis pirmyn pripažįstant jūrų aplinkos ir jos ekosistemų įvairovės apsaugos ir išsaugojimo reikšmę;

1.5 **mano**, kad strategija yra būtinas naujosios ES jūrų politikos aplinkos apsaugos ramstis;

⁽¹⁾ OL C 244; 2003 10 10, p. 14.

⁽²⁾ OL C 357; 2001 12 14, p. 44.

1.6 **pabrėžia**, kad jūrų aplinka bei jos apsauga ir išsaugojimas daro didelį poveikį vietos ir regionų ekonomikai ir kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi atlikti svarbų vaidmenį įgyvendinant strategijoje nustatytus tikslus;

2. Blogėjanti Europos jūrų aplinkos būklė

2.1 **supranta**, kad jūrų aplinka yra nepaprastai svarbi gyvybės tvarumui ir jos palaikomai gausiai biologinei įvairovei;

2.2 **žino** apie blogėjančią Europos jūrų aplinkos būklę, kurią iš esmės sukelia dėl žmogaus veiklos atsiradę veiksniai, tarp jų ir jūrų tarša, užteršimas nuodingomis medžiagomis ir komercinės žvejybos poveikis;

2.3 **pabrėžia** tausojančio požiūrio į turimų jūros išteklių naudojimą skatinimo svarbą tiek dabarties, tiek ateities kartų labui;

2.4 **supranta**, kad, skubiai nesiimant atitinkamų atitaisomųjų veiksmų, iškyla didelė potencialiai negrįžtamų Europos jūrų ekosistemų pokyčių rizika;

2.5 **pabrėžia**, kad svarbu imtis skubių priemonių siekiant užkirsti kelią jūrų aplinkos blogėjimui ir sustabdyti šį procesą;

2.6 **pastebi**, kad toks požiūris yra reikalingas ir išimtinai aplinkos apsaugos, ir ekonominiams bei socialiniams sumetimais.

3. Netinkama jūrų valdymo institucinė sistema

3.1 **pažymi**, kad jūrų aplinka neatitinka esamų geopolitinių ribų;

3.2 **supranta**, kad yra potencialūs instituciniai barjerai, trukdantys pagerinti Europos jūrų aplinką pasauliniu, ES ar nacionaliniu lygiu, ir kad veikiantys prievartiniai vykdymo mechanizmai dažnai yra silpni ir nevisaverčiai;

3.3 **pritaria** nuomonei, kad norint pasinaudoti pažanga, pasiekta pasitelkus esamas institucijas, politikos kryptis ir konvencijas, ir imtis veiksmų siekiant užtikrinti tolesnę pažangą, reikia suformuoti aiškią visa apimančią jūrų aplinkos ir su ja susijusių politikos kryptių viziją;

3.4 **pabrėžia**, kad svarbu vystyti tvirtą jūrų reikalų reglamentavimo ES politiką, kuria taip pat būtų siekiama užtikrinti ir tausų esamų jūrų išteklių naudojimą taip sutelkiant pastangas skatinti jūrų apsaugą.

4. Nepakankamas žinių pagrindas

4.1 **pažymi**, kad gera politika priklauso nuo kokybiškos informacijos;

4.2 **žino**, kad Europos zonoje esančios stebėsenos ir vertinimo programos nėra nei integruotos, nei išsamios ir kad labai trūksta informacijos apie Europos jūrų aplinkos būklę;

4.3 **pritaria** raginimui laikytis naujojo jūrų aplinkos stebėsenos ir vertinimo metodo, kuriuo siekiama tikslesnio duomenų suderinamumo, platesnės jų sklaidos, apsiikeitimo turima informacija nacionaliniu lygiu ir panaudojimo norint pasiekti didesnę veiksmingumą.

5. Iššūkiai ir sprendimai

5.1 **pritaria**, kad, norint veiksmingai užkirsti kelią tolesniam biologinės įvairovės nykimui ir jūrų aplinkos būklės blogėjimui ir siekiant sėkmingai atkurti jūrų biologinę įvairovę, reikia laikytis integruotos jūrų aplinkos apsaugos ir atkūrimo politikos požiūrio;

5.2 **yra įsitikinęs**, kad toks integruotos politikos požiūris bus sėkmingas tada, jei bus atsižvelgta į visus interesus ir nustatyti aiškūs tikslai.

6. Strategija

6.1 **su pasitenkinimu pažymi**, kad paskelbtas strategijos tikslas yra apsaugoti ir atkurti Europos vandenynus ir jūras bei užtikrinti, kad ateityje žmonių veikla būtų vykdoma tausojant aplinką;

6.2 **teigia**, kad dabarties ir ateities kartos turi teisę į biologiškai įvairią ir dinamišką jūrų aplinką, kuri būtų saugi, švari, sveika ir produktyvi;

6.3 **supranta**, kad tai yra aukštas tikslas, kurį bus nelengva pasiekti tikrovėje, ir kad rezultatų bus galima sulaukti tik per ilgą laikotarpį;

6.4 **patvirtina**, kad strategijos tikslai bus pasiekti tik tada, jei dalyvaus visi suinteresuoti subjektai;

6.5 **pažymėdamas**, kad uždaviniai ir tikslai turėtų būti nustatomi aukštesniu nei nacionalinis lygiu, **pritaria** ketinimui laikantis subsidiarumo principo užtikrinti, kad realus priemonių planavimas ir įgyvendinimas liktų jūrų regionų atsakomybei atsižvelgiant į jų individualias sąlygas, problemas ir poreikius;

6.6 **tačiau yra susirūpinęs**, kad tam tikrais atvejais, ypač kai jūrų regionai ribojasi su daugeliu Sąjungai nepriklausančių valstybių, stokojant koordinavimo ir dalyvaujančių šalių įsipareigojimo, realiam strategijos įgyvendinimui gali būti trukdoma.

7. Naujoji politikos priemonė

7.1 **pritaria**, kad veiklą būtina paspartinti, jei Europa ketina apsaugoti ir išsaugoti savo jūrų aplinką;

7.2 **remia** strategijoje numatytą glaudesnio bendradarbiavimo sistemą, kuria siekiama užtikrinti aukštesnį jūrų aplinkos apsaugos lygį pasinaudojant patobulinta žinių baze, integruota ir ekonomiškai veikla bei veiksmingomis stebėsenos ir vertinimo sistemomis;

7.3 **pritaria** lanksčiam, subsidiarumo principu grindžiamam ir neseniai priimtam metodui, kurio taikymo sritis yra plati, tačiau priimtoms priemonėms nėra pernelyg griežtai reglamentuojamos atsižvelgiant į atskiruose regionuose susidariusias aplinkybes.

8. Jūrų strategijos direktyva

8.1 **yra įsitikinęs**, kad, atsižvelgiant į esamus įrodymus apie spartų Europos jūrų aplinkos būklės blogėjimą, reikia imtis skubių veiksmų siekiant užtikrinti, kad numatytas tikslas pagerinti Europos jūrų aplinkos ekologinę būklę būtų pasiektas kur kas anksčiau nustatytos datos, t.y. 2021 m.;

8.2 **mano**, kad, turint geros valios, gerą ekologinę būklę galima pasiekti per žymiai trumpesnį laiką;

8.3 **pritaria** minčiai sukurti Europos jūrų regionus ir subregionus siekiant užtikrinti realų politinių priemonių įgyvendinimą;

8.4 **tačiau mano**, kad Juodoji jūra jau dabar turėtų būti įtraukta į strategiją, nes ji yra svarbus jūrų regionas, su kuriuo ribojasi dvi stojančios šalys (Rumunija ir Bulgarija) bei Turkija, su kuria derybos dėl stojimo jau vyksta;

8.5 **mano**, kad skirtingos salos ir teritorijos, sudarančios Europos Sąjungos geografinės teritorijos dalį ir esančios už nustatytų jūrų regionų ir subregionų ribų, taip pat turėtų būti įtrauktos į šios politikos taikymo sritį;

8.6 **pastebi**, kad, norėdami sėkmingai pasiekti numatytus tikslus, valstybės narės ir atskiri regionai turėtų glaudžiai bendradarbiauti tarpusavyje ir su Europos Komisija;

8.7 **pažymi**, kad tais atvejais, kai valstybių narių ar regionų nustatytos problemos patenka į Bendrijos kompetencijos sritį,

reikėtų ne tik informuoti Europos Komisiją ir su ja konsultuotis, bet ir ji pati turėtų tapti pagrindiniu partneriu šiame procese, koordinuojančiu politinių priemonių įgyvendinimą;

8.8 **yra įsitikinęs, kad** valstybei narei nepakanka pateikti informacijos ir įrodymų Europos Komisijai siekiant įtikinti, kad problemos negalima išspręsti nacionaliniu lygiu priimtomis priemonėmis;

8.9 **rekomenduoja**, kad tokiais atvejais Europos Komisija, siekdama išnagrinėti svarstomą problemą, pati apsiimtų vykdyti būtinas vertinimo, stebėsenos ir įgyvendinimo programas; Komisija taip pat turi paaiškinti, kokie bus padariniai, jeigu kuri nors valstybė narė nepasieks tikslų ar neįgyvendins priemonių, ir dėl to nepatvirtinti Komisijos;

8.10 be to, **mano, kad labai svarbu** Europos Komisijai išlaikyti nuolatinį vaidmenį stebint, kaip realiai įgyvendinamos programos, ir išikišant tuo atveju, kai reikia koordinuoti ir supaprastinti jungtinių programų įgyvendinimą tarp skirtingų valstybių narių ir dalyvių bet kuriame jūrų regione;

8.11 **prašo** Europos Komisijos užtikrinti, kad strategijose, kurias turi parengti valstybės narės, būtų atsižvelgta į tai, kad jų jūrų regionuose yra kitų biologinių bendrijų, pvz., dumblių ir jūros vėžlių;

8.12 **prašo** Europos Komisijos, kad ji pripažintų genetiškai modifikuotų organizmų įvedimą poveikiu jūrų aplinkai, kurio padarinius aplinkai šiuo metu sunku numatyti;

8.13 **ragina** valstybes nares griežtai laikytis direktyvos 4 straipsnio reikalavimų, kai atliekamas vertinimas, nustatomi aplinkos apsaugos tikslai ir įgyvendinamos stebėsenos programos;

8.14 **yra įsitikinęs**, kad šiomis sąlygomis vietos ir regionų valdžios institucijos, priklausančios atskiriems jūrų regionams, turėtų tiesiogiai dalyvauti rengiant šiuos vertinimus, tikslus ir stebėsenos programas;

8.15 **abejoja** dėl terminų, nurodytų direktyvos 4 straipsnyje, ypač dėl tų, kurie yra susiję su priimtomis priemonių programomis;

8.16 **suprasdamas**, kad atitinkamus rezultatus realiai galima pasiekti tik per ilgą laikotarpį, **remia** nuolatinio ir adaptuoto įgyvendinimo proceso, kuriame kreipiamas dėmesys į naujus stebėsenos programų sukauptus duomenis, naujus patobulinius ir įdiegtų priemonių poveikį, idėją. Dėl to, prirėkus galima imtis neatidėliotinų trumpalaikių ir vidutinės trukmės taisyklių priemonių, kad būtų įveikti neigiami padariniai valstybių jūrų aplinkai;

8.17 **pastebi**, kad, nors per trumpą ir vidutinę trukmę laikotarpį galimos didelės socialinės ir ekonominės išlaidos gali būti, kad ilgalaikė aplinkos apsaugos, ekonominė ir socialinė nauda jas nusvers;

8.18 **tačiau yra įsitikinęs**, kad tokia trumpalaikio ir vidutinės trukmės laikotarpio našta neturėtų būti patikėta vien tik nacionalinio ar regionų lygio valdžios atsakomybei arba, dar blogiau, pavienėms bendruomenėms ar asmenims.

9. Sąveika su kitoms politikos sritimis

9.1 **žino** apie augantį visa apimančio metodo poreikį norint pasiekti reikiamą dažnai konkuruojančių aplinkos apsaugos ir ekonominių interesų pusiausvyrą;

9.2 **supranta**, kaip svarbu prisidėti prie naujosios Europos jūrų politikos vystymo, ypač atsižvelgiant į aukštus Lisabonos ir Geteborgo strategijoje numatytus tikslus;

9.3 **pastebi**, kad bendros valdymo sistemos klausimą ketinama nagrinėti Europos naujosios jūrų politikos žaliojoje knygoje. Šia sistema bus reglamentuojama teisė naudotis vandenynais ir jūromis ir visų vartotojų veikla. Komisijai svarbu įsitikinti, kad aplinkosaugos klausimai bus įtraukti į Europos jūrų politiką ir pasirūpinti, kad bendra valdymo sistema, susijusi su vandenynų ir jūrų naudotojais bei naudojimo būdais, būtų tinkamai reglamentuojama;

9.4 taip pat **pastebi**, kad strategija yra sukurta remti priemonės ir iniciatyvas, kurios, nors buvo sukurtos ne tam, kad saugotų jūrų aplinką, vis tiek prisideda prie šio tikslo;

9.5 **pritaria** visaapimančios sistemos strategijos, kuri būtų būsimosios ES jūrų politikos aplinkos apsaugos ramsis, plėtočiai;

9.6 **pastebi**, kad, kalbant apie jūrų aplinkos apsaugą, ši strategija ir toliau leis Bendrijai ir valstybėms narėms vykdyti savo pareigas ir išsipareigojimus laikantis kelių tarptautinių susitarimų;

9.7 **prašo** Europos Komisijos užtikrinti, kad į strategijų, kurias turi parengti valstybės narės, priemonių programas būtų būtina įtraukti su pakrantės teritorijų valdymu susiję aspektai, turint omenyje, kad šios teritorijos lemia didžiausią poveikį jūrų aplinkai.

10. Regionų komiteto rekomendacijos

Regionų komitetas

10.1 **rekomenduoja**, kad vėliausia data, numatyta gerai Europos jūrų ekologinei būklei pasiekti, būtų 2018 m;

10.2 **rekomenduoja**, kad priemonių programos vystymo ir įgyvendinimo terminai būtų atitinkamai 2013 ir 2015 m;

10.3 **ragina** Europos Komisiją į jūrų regioną įtraukti Juodąją jūrą;

10.4 **tikisi**, kad Komisija apibrėš „geros ekologinės būklės kriterijus“, kurie bus aukšti, aiškūs, pastovūs ir palyginami ir tuo pat metu visoje ES duos aukšto lygio geros ekologinės būklės rezultatų;

10.5 **yra įsitikinęs**, kad svarbu, nuolatos stebėti priemonių įgyvendinimą ir reguliariai skelbti gautus rezultatus bei duomenis;

10.6 **ragina** Europos Komisiją stebėti realų politikos įgyvendinimą įvairiuose jūrų regionuose ir būti faktiniu koordinatoriumi bei padėti spręsti problemas atliekant tarpininko vaidmenį tarp skirtingų dalyvių, veikiančių šiuose regionuose;

10.7 **viliasi**, kad Europos Komisija, remdamasi geriausiais praktikos pavyzdžiais, reguliariai teiks strategijos įgyvendinimo ir direktyvos poveikio vertinimo ataskaitas;

10.8 **viliasi**, kad visos Europos Komisijos ataskaitos bus pateiktos Regionų komitetui, Europos Parlamentui ir Tarybai;

10.9 be to, **viliasi**, kad bet kokios šiuo klausimu išsakytos pastabos ir atsiliepimai taip pat bus įtraukti į Europos Komisijos ataskaitas;

10.10 **yra įsitikinęs**, kad, tinkamai pateikus informaciją, galima sulaukti aktyvaus plačiosios visuomenės dalyvavimo ir paramos;

10.11 **žino**, kad išlaidos trumpu ir vidutinę trukmę laikotarpiu gali daryti įtaką socialinei ir ekonominei bendruomenių ar individų gerovei ir kad tai gali paveikti visuomenės dalyvavimą ir paramą, kuri yra tokia reikalinga; todėl **primygtinai reikalauja** Europos lygiu plėtoti pagalbos programas, kurios yra sukurtos tiesiogiai žalos paveiktiems žmonėms ir bendruomenėms padėti ir bet kokiam neigiamam poveikiui sušvelninti;

10.12 **ragina** visus dalyvaujančius politikoje, įskaitant valstybes nares, Europos Komisiją ir privatų sektorių, priimti ilgalaikį planą numatant paremti žymiai didesnių jūrų aplinkos tyrimų finansavimą, taip užtikrinant, kad bus skirta pakankamai lėšų jūrų aplinkai tirti;

10.13 **yra įsitikinęs**, kad vietos ir regionų valdžia, kuri yra arčiausiai piliečių, teikdama informaciją ir pelnydama plačiosios visuomenės paramą, gali pasiekti reikšmingų rezultatų;

10.14 šiuo atžvilgiu, Europos Komisijai ir valstybėms narėms **siūlo** atlikti svarbų partnerių vaidmenį ir **rekomenduoja** surengti ilgalaikę Europos Sąjungos finansuojamą informacinę kampaniją, įtraukiančią vietos ir regionų valdžios institucijas.

2006 m. balandžio 26 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas
Michel DELEBARRE

Regionų komiteto nuomonės projektas dėl Stichinių nelaimių (gaisrų, potvynių, sausros)

(2006/C 206/03)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į 2006 m. balandžio 4 d. Europos Parlamento sprendimą, vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio 4 dalimi, pasikonsultuoti su juo šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į 2006 m. kovo 23 d. Komiteto pirmininko sprendimą, vadovaujantis Darbo tvarkos taisyklių 40 straipsnio 2 dalimi, Autonominės Mursijos regiono bendrijos pirmininką (ES–ELP) **Valcárcel Siso** paskirti pagrindiniu pranešėju, atsakingu už nuomonės šiuo klausimu parengimą;

atsižvelgdamas į nuomonę dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl *Europos Sąjungos civilinės saugos pajėgumų stiprinimo* (COM(2004) 200 final – CdR 241/2003 fin (1));

kadangi

- 1) stichinės nelaimės, miškų gaisrai, potvyniai ir sausros kelia vis didesnę grėsmę žmonių gyvybei, daro didelę žalą darniam regionų vystymuisi, kelia grėsmę ekonominiams ištekliams, gamtos ir kultūros paveldui, skatina gyventojų judėjimą, slopina ekonominę veiklą ir blogina nukentėjusių regionų gyventojų gyvenimo kokybę;
- 2) stichinės nelaimės nepaiso sienų, todėl bendros rizikos zonų bendradarbiavimas yra būtinas;
- 3) klimato kaitos, dykumėjimo, erozijos ir druskėjimo skirtingo masto pasekmes patiria visos valstybės narės, ir Europos Sąjungai stichinių nelaimių mažinimas turėtų būti pagrindinis tvaraus vystymosi aspektas;

(1) OL C 43 2005 2 18, 38 p.